

Tværfagligt samarbejde

- en øvelse i at navigere i kompleksitet

Tema-dag for vejledere – Psykiatrien – Region Hovedstaden

.

Formål

At I får skærpet jeres analytiske blik på,
hvad der kan være på spil i tværfaglige
vejlednings/samarbejds/kommunikationsprocesser

Hvorfor tværfaglighed?

"Wicked problems"

Ondartede problemer, der ikke findes en entydig forståelse af eller løsning på

https://en.wikipedia.org/wiki/Wicked_problem

Tørrer du lige det op ?

Et dilemma

- ▶ En studerende på Specialuddannelsen i Psykiatrisk Sygepleje har forberedt oplæg til den tværfaglige konference om en patient, som har været indlagt pga. psykose i længere tid. Den studerende har brugt en del tid på at forberede oplægget og fremlæggelsen.
- ▶ Den studerende har især fokus på patientens vekslende mentale klarhed og modvilje mod at tale om sin situation. Efter fremlæggelsen er der kommentarer fra forskellige faggrupper, bl.a. en læge, en ergoterapeut og sygeplejersker. I afslutningen af samtalen spørger ergoterapeuten pludselig, om hun har overvejet om det overhovedet er patientens behov at tale om sin situation?
- ▶ Den studerende bliver noget overrasket over ergoterapeutens kommentar og føler at det er kritik af hendes oplæg og forberedelse. Hun bliver både ked af det og frustreret bringer dilemmaet ind i en af sine refleksive rapporter til den kollektive akademiske vejledning.

Hvad har betydning for et godt samarbejde?

- ▶ At vi forstår hinanden?
- ▶ At vi er enige?
- ▶ At vi kender hinandens virkelighed?
- ▶ At vi taler det samme sprog

Fra rolle til position (Haslebo, 2004)

Rolle: Forankret i et socialt system – fx giver jobfunktion forventninger

Position: Forhandlet ståsted, som er indlejret i bestemte diskurser om, hvad der er det foretrukne at sige eller gøre

og hvad er det nu lige diskurs er?

”Et afgrænset sæt af mulige ytringer, som sætter grænser for, hvad vi kan sige og derfor, hvad vi kan gøre” (Nordentoft og Olesen, 2014, s. 110)

Dilemmalinjen

(Nordentoft & Olsen, 2014a)

Der er noget på spil i tværfaglighed ...

- Forskellige fagligheder
- Forskellige kulturer
- Forskellige sprog
- Forskellige ambitioner og følelser

Monofaglig - flerfaglig – tværfaglig

Fokus på eget faglige grundlag

Egne faglige arbejdsrutiner

Egne møder

Egne mål

Egen uddannelse

Egen geografi

Mono-disciplinary

Fokus på koordinering

Koordinerede arbejdsrutiner

Fælles aftalte møder

Fælles ad hoc mål

Koordinerer uddannelse

Egen geografi/mødes ad hoc

Multi-disciplinary

Fokus på fælles fagligt grundlag

Fælles arbejdsrutiner

Fælles møder og aftalt form

Fælles mål

Tværfaglig uddannelse

Fælles geografi

Inter-disciplinary/
Transdisciplinary/
Cross-disciplinary
(nuance-forskelle – brug
kontekstafhængig)

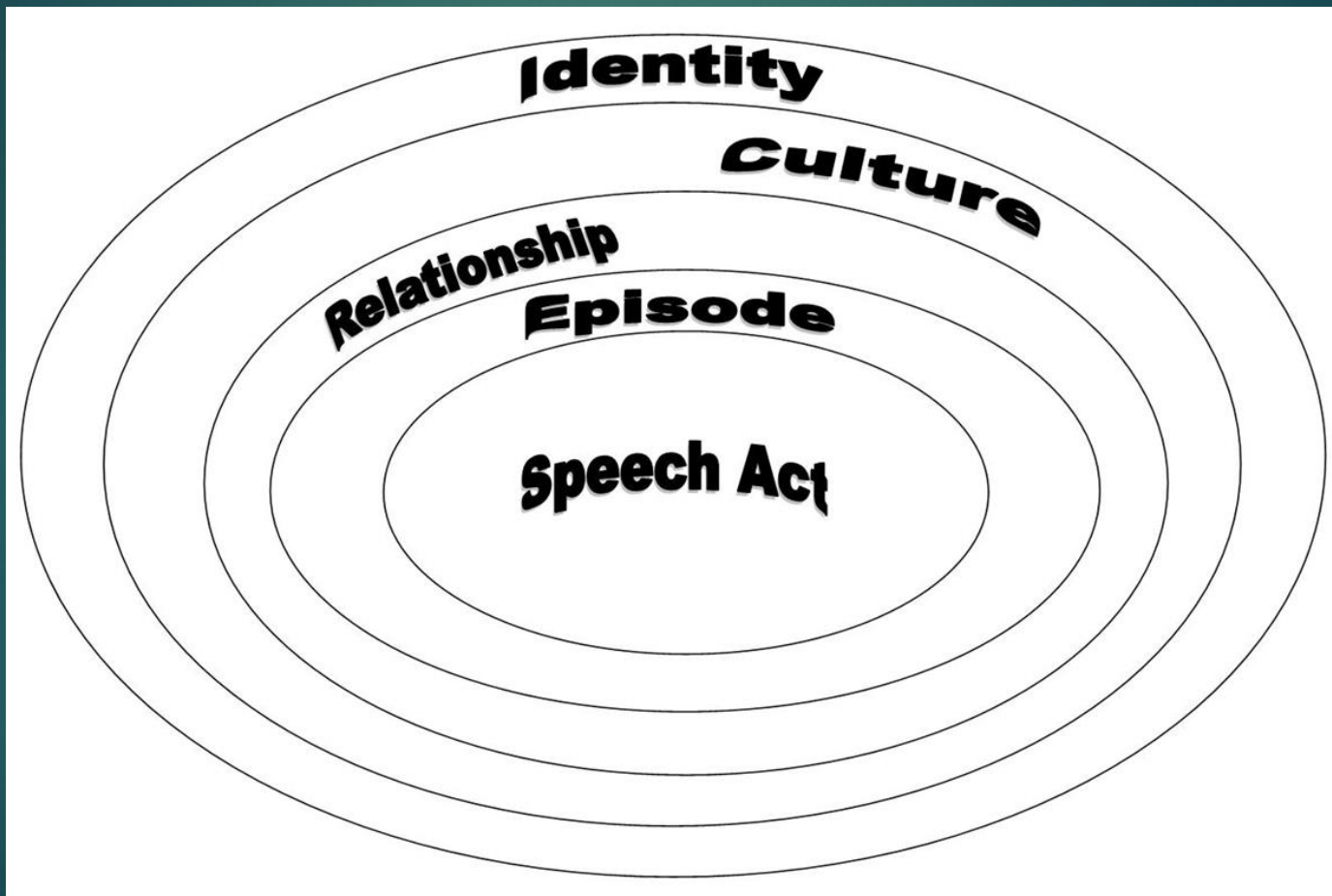
Forskellige måder – og forpligtethed i den tværfaglige organisering

(Just & Nordentoft, 2014)

Kulturforskelle

- ▶ Indlæring af fagrollen sker især gennem uddannelse og deltagelse i et monofagligt praksisfællesskab – man udvikler særlige færdigheder – måder at agere på – det skjulte curriculum!
- ▶ Opgaveglidning: Ændringer i professioner og fags institutionaliserede positioner kan skabe uklarhed, grænsestridigheder og opgaveforvirring
- ▶ Faggrupperes sproglige koder er forbundet med faglige identitet – men hvad med gråzonesprog?
- ▶ Kunsten er at bevare sin egen identitet og samtidig være fleksibel overfor andres

Der er forskellige kontekster på spil, når vi kommunikerer (Pearce, 2007)...

Forgreningspunkter

Pearce (Pearce, 2007)

Forgreningspunkter har betydning for eftersamtaler

Elefanten i rummet, som ingen taler om

Emotion work – emotionelt arbejde

Er arbejdet med at forandre og/eller tilpasse en følelse hos én selv i relation til dem, man samarbejder med og/eller dem, som har behov for omsorg (Hochschild, 1983)

Et sociologisk perspektiv på følelser

- ▶ Følelser skabes, vedligeholdes og ændres i den sociale kontekst
- ▶ Følelser som vejviser i kritisk refleksive processer

OPGAVE:

Hvad er der på spil i videoen?

Se videoen og tal i mindre grupper om fgl. spørgsmål:

1. Hvordan forhandler lægen og sygeplejersken deres **positioner**?
Hvordan opfanger de hinandens måde at positionere hinanden på?
1. Hvornår siger parterne noget, som ligger forskellige punkter på **dilemmalinjen**: Det kan være udsagn, som refererer til systemets interesse/logik, samtalepartnerens perspektiv og udsagn, som refererer til patientens interesse/logik
2. Hvordan og hvornår kan I få øje på **emotionelt arbejde** i samtalen?
3. Hvor/hvornår er der **forgreningspunkter**, som enten får en konstruktiv betydning i samtalen eller det modsatte
4. I padlet skriv
 1. To pointer
 2. Et lærings/opmærksomhedspunkt

Mellem to stole

[Link til DSR video finder du ved at klikke her](#)

Opsamling i Padlet

- ▶ [Skriv i Padlet: Hvad er på spil i videoen?](#)

Take-home pointer...

- ▶ Godt samarbejde forudsætter ikke nødvendigvis gensidig forståelse eller enighed, men det er godt at kende hinandens virkelighed
- ▶ Opmærksomhed på og opmuntring til at udtrykke forskellige perspektiver, erfaringer og forståelser er centralt i facilitering af møder
- ▶ Nysgerrighed som drivkraft
- ▶ Når det bliver svært....tænk på følelser som vejvisere i tværfaglige samarbejdsprocesser
- ▶ Fra fag til sag 😊

Litteratur

- ▶ Hochschild, A. R. (1983). *The Managed Heart. Commercialization of Human Feeling*. Berkley: University of California Press.
- ▶ Just, E., & Nordentoft, H. M. (2012). *Tværfaglig praksis*. København: Hans Reitzel.
- ▶ Nordentoft, H. M., & Just, E. (2018). Tværprofessionelt samarbejde og læring. In S. Hundborg (Ed.), *Sundhedsvæsnets under forandring* (s. 225-251). København: Munksgaard.
- ▶ Haslebo, G. (2004). *Relationer i organisationer*. København: Dansk Psykologisk Forlag.
- ▶ Nordentoft, H. M., & Jensen, M. E. G. (2017). "En usleben diamant": Video i udviklingen af masterstuderendes kritiske refleksivitet. *Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift*, 12(23), 71-86.
- ▶ Nordentoft, H. M., & Olesen, B. R. (2014a). Fra hurtige vurderinger til grundige analyser. *Sygeplejersken*, 12, 84-88.
- ▶ Nordentoft, H. M., & Olesen, B. R. (2014b). *Kommunikation i kontekst*. København: Munksgaards Forlag.
- ▶ Pearce, B (2007): *Kommunikation og skabelsen af sociale verdner*, Dansk Psykologisk forlag
- ▶ Plum, E. (2007). *Kulturel Intelligens*. København: Børsens Forlag.